Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έβδομο τμήμα)

της 28ης Νοεμβρίου 2024*

«Προδικαστική παραπομπή – Κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) – Οδηγία 2006/112/ΕΚ – Άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄ – Πεδίο εφαρμογής – Φορολογητέες πράξεις – Σύμβαση έργου για την υλοποίηση κατασκευαστικού έργου – Καταγγελία της σύμβασης από τον κύριο του έργου – Έννοια του όρου "αμοιβή" – Χαρακτηρισμός – Υποχρέωση καταβολής του συνολικού συμφωνηθέντος ποσού αφαιρουμένων των εξόδων που εξοικονομεί ο παρέχων τις υπηρεσίες – Άρθρο 73 – Βάση επιβολής του φόρου»

Στην υπόθεση C-622/23,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Oberster Gerichtshof (Ανώτατο Δικαστήριο, Αυστρία) με απόφαση της 25ης Σεπτεμβρίου 2023, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 10 Οκτωβρίου 2023, στο πλαίσιο της δίκης

rhtb: projekt gmbh

κατά

Parkring 14-16 Immobilienverwaltung GmbH,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έβδομο τμήμα),

συγκείμενο από τους F. Biltgen (εισηγητή), πρόεδρο του πρώτου τμήματος, προεδρεύοντα του εβδόμου τμήματος, M. L. Arastey Sahún, πρόεδρο του πέμπτου τμήματος, και J. Passer, δικαστή,

γενική εισαγγελέας: J. Kokott,

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– η rhtb: projekt gmbh, εκπροσωπούμενη από τον K. Klema, Rechtsanwalt,

– η Parkring 14-16 Immobilienverwaltung GmbH, εκπροσωπούμενη από τον M. Hübner, Rechtsanwalt,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

– η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον A. Posch, την J. Schmoll και τον F. Koppensteiner,

– η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την L. Březinová, τον M. Smolek και τον J. Vláčil,

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον F. Behre και την J. Jokubauskaitė,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο γ', και του άρθρου 73 της οδηγίας 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας (ΕΕ 2006, L 347, σ. 1) (στο εξής: οδηγία ΦΠΑ).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ δύο εταιριών εγκατεστημένων στην Αυστρία, ήτοι, αφενός, της rhtb: projekt gmbh (στο εξής: rhtb) και, αφετέρου, της Parkring 14-16 Immobilienverwaltung GmbH (στο εξής: Parkring), με αντικείμενο την υπαγωγή στον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) του συμβατικώς οφειλόμενου ποσού κατόπιν καταγγελίας, εκ μέρους του κυρίου του έργου (Parkring), σύμβασης κατασκευαστικού έργου του οποίου η υλοποίηση είχε ήδη αρχίσει και το οποίο η κατασκευαστική επιχείρηση (rhtb) ήταν διατεθειμένη να ολοκληρώσει.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

3 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της οδηγίας ΦΠΑ προβλέπει ότι στον ΦΠΑ υπόκεινται «οι παροχές υπηρεσιών, που πραγματοποιούνται εξ επαχθούς αιτίας στο έδαφος ενός κράτους μέλους από υποκείμενο στον φόρο που ενεργεί με την ιδιότητά του αυτή».

4 Το άρθρο 73 της οδηγίας ορίζει τα εξής:

«Για τις παραδόσεις αγαθών και τις παροχές υπηρεσιών, εκτός αυτών που αναφέρονται στα άρθρα 74 έως 77, η βάση επιβολής του φόρου περιλαμβάνει οτιδήποτε αποτελεί την αντιπαροχή, την οποία έλαβε ή πρόκειται να λάβει για τις πράξεις αυτές ο προμηθευτής ή ο παρέχων τις υπηρεσίες από τον αποκτώντα, τον λήπτη ή τρίτο πρόσωπο, περιλαμβανομένων των επιδοτήσεων που συνδέονται άμεσα με την τιμή των πράξεων αυτών.»

Το αυστριακό δίκαιο

5 Το άρθρο 1168, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch (γενικού αστικού κώδικα), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης (στο εξής: ABGB), προβλέπει τα εξής:

«Σε περίπτωση μη εκτελέσεως του έργου, ο εργολάβος δικαιούται, παρά ταύτα, τη συμφωνηθείσα αμοιβή, εάν ήταν διατεθειμένος να εκπληρώσει την παροχή και εμποδίστηκε από περιστάσεις για τις οποίες ευθύνεται ο κύριος του έργου· εντούτοις, πρέπει να αφαιρέσει ό,τι εξοικονόμησε λόγω της μη εκτελέσεως των εργασιών ή ό,τι απέκτησε ή σκοπίμως παρέλειψε να αποκτήσει από άλλη χρήση.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

6 Τον Μάρτιο του 2018 η rhtb και η Parkring συνήψαν σύμβαση έργου σύμφωνα με την οποία η rhtb επρόκειτο να υλοποιήσει ένα κατασκευαστικό έργο έναντι ποσού ύψους 5 377 399,69 ευρώ, συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 896 233,28 ευρώ. Μετά την έναρξη των εργασιών, η Parkring ενημέρωσε την rhtb, τον Ιούνιο του 2018, ότι δεν επιθυμούσε πλέον να υλοποιηθεί το έργο από την rhtb για λόγους μη οφειλόμενους στην τελευταία.

7 Στις 19 Δεκεμβρίου 2018 η rhtb ζήτησε από την Parkring, σύμφωνα με το άρθρο 1168, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του ABGB, την καταβολή του συμφωνηθέντος ποσού, κατά την έννοια της διάταξης αυτής, αφαιρουμένων των εξοικονομηθέντων εξόδων λόγω της αδικαιολόγητης καταγγελίας της επίμαχης σύμβασης έργου.

8 Δεδομένου ότι η Parkring δεν προέβη στην καταβολή αυτή, η rhtb άσκησε αγωγή ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου με αίτημα την καταβολή ποσού ύψους 1 540 820,10 ευρώ, συμπεριλαμβανομένου του αναλογούντος ΦΠΑ, υποστηρίζοντας ότι η Parkring είχε υπαναχωρήσει αδικαιολογήτως από τη σύμβαση και, ως εκ τούτου, όφειλε το συμβατικώς συμφωνηθέν ποσό. Η Parkring αμφισβήτησε το βάσιμο της αγωγής, υποστηρίζοντας ότι η rhtb μπορούσε να αξιώσει μόνον την καταβολή του ποσού που αντιστοιχούσε στις πραγματοποιηθείσες εργασίες.

9 Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο έκανε δεκτή την αγωγή της rhtb, κρίνοντας ότι η Parkring είχε υπαναχωρήσει αδικαιολόγητα από τη σύμβαση και ότι το οφειλόμενο ποσό για τις εργασίες που δεν κατέστη δυνατό να εκτελεστούν λόγω της καταγγελίας της σύμβασης υπέκειτο στον ΦΠΑ.

10 Το δευτεροβάθμιο δικαστήριο μεταρρύθμισε την απόφαση του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου κρίνοντας ότι δεν οφειλόταν ΦΠΑ επί του ποσού που έπρεπε να καταβληθεί σε σχέση με τις μη εκτελεσθείσες εργασίες, δεδομένου ότι δεν υπήρξε ανταλλαγή παροχών μεταξύ των συμβαλλομένων μερών.

11 Τόσο η rhtb όσο και η Parkring άσκησαν αναίρεση κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του Oberster Gerichtshof (Ανωτάτου Δικαστηρίου, Αυστρία), ήτοι του αιτούντος δικαστηρίου. Το δικαστήριο αυτό έκρινε, κατ' ουσίαν, ότι, κατόπιν της αδικαιολόγητης καταγγελίας της σύμβασης έργου από την Parkring, η rhtb δικαιούνταν το συμβατικώς συμφωνηθέν ποσό. Εντούτοις, το αιτούν δικαστήριο διατηρεί αμφιβολίες ως προς το εάν, λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας του Δικαστηρίου, το οφειλόμενο αυτό ποσό πρέπει να θεωρηθεί αμοιβή, κατά την έννοια της οδηγίας ΦΠΑ, δεδομένου ότι, εφόσον η rhtb δεν ήταν πλέον υποχρεωμένη, από την ημερομηνία καταγγελίας της σύμβασης έργου από την Parkring, να παράσχει τις λοιπές συμφωνηθείσες υπηρεσίες, δεν πληρούται η προϋπόθεση περί άμεση σχέσης μεταξύ της λαμβανόμενης αντιπαροχής και της παρεχόμενης υπηρεσίας.

12 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Oberster Gerichtshof (Ανώτατο Δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχει το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της [οδηγίας ΦΠΑ], σε συνδυασμό με το άρθρο 73 της οδηγίας αυτής, την έννοια ότι υπόκειται στον ΦΠΑ το ποσό το οποίο ο κύριος του έργου οφείλει να καταβάλει στον εργολάβο ακόμη και αν το έργο δεν έχει εκτελεστεί (πλήρως), μολονότι ο εργολάβος ήταν διατεθειμένος να εκπληρώσει την παροχή, αλλά τούτο δεν κατέστη δυνατό λόγω περιστάσεων για τις οποίες ευθύνεται ο κύριος του έργου (όπως, παραδείγματος χάρη, η ακύρωση του έργου);»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

13 Προκαταρκτικώς, επισημαίνεται ότι η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δεν περιέχει καμία ένδειξη ως προς τους λόγους που οδήγησαν το αιτούν δικαστήριο να ζητήσει την ερμηνεία του άρθρου 73 της οδηγίας ΦΠΑ. Επιπλέον, από την αίτηση αυτή δεν προκύπτει ότι η ερμηνεία της εν λόγω διάταξης είναι αναγκαία για την επίλυση της διαφοράς της κύριας δίκης.

14 Κατά συνέπεια, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, με το προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί εάν το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της οδηγίας ΦΠΑ έχει την έννοια ότι το συμβατικώς οφειλόμενο ποσό κατόπιν καταγγελίας εγκύρως συναφθείσας σύμβασης παροχής υπηρεσιών από τον αποδέκτη των υπηρεσιών αυτών, οι οποίες υπόκεινται στον ΦΠΑ και τις οποίες ο πάροχος είχε αρχίσει να παρέχει και ήταν διατεθειμένος να ολοκληρώσει, πρέπει να θεωρηθεί αμοιβή για παροχή υπηρεσιών εξ επαχθούς αιτίας, κατά την έννοια της οδηγίας ΦΠΑ.

15 Υπενθυμίζεται συναφώς ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της οδηγίας ΦΠΑ, το οποίο ορίζει το πεδίο εφαρμογής του ΦΠΑ, στον φόρο αυτόν υπόκεινται οι παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούνται εξ επαχθούς αιτίας στο έδαφος ενός κράτους μέλους από υποκείμενο στον φόρο που ενεργεί με την ιδιότητά του αυτή.

16 Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, η παροχή υπηρεσιών πραγματοποιείται «εξ επαχθούς αιτίας», κατά την έννοια της διάταξης αυτής, μόνον εάν μεταξύ του παρέχοντος την υπηρεσία και του αποδέκτη αυτής υφίσταται έννομη σχέση στο πλαίσιο της οποίας ανταλλάσσονται αμοιβαίως παροχές, η δε αμοιβή που λαμβάνει ο παρέχων την υπηρεσία συνιστά την πραγματική αντιπαροχή για την εξατομικευμένη υπηρεσία που παρέχεται στον αποδέκτη. Τούτο ισχύει όταν υφίσταται άμεση σχέση μεταξύ της παρεχόμενης υπηρεσίας και της εισπραττόμενης αντιπαροχής (απόφαση της 11ης Ιουνίου 2020, Vodafone Portugal, C-43/19, EU:C:2020:465, σκέψη 31 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

17 Όσον αφορά την άμεση σχέση μεταξύ της υπηρεσίας που παρέχεται στον αποδέκτη και της πραγματικής αντιπαροχής που εισπράττεται, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι η αντιπαροχή για το αντίτιμο το οποίο καταβάλλεται κατά την υπογραφή σύμβασης παροχής υπηρεσιών συνίσταται στο δικαίωμα που αντλεί εντεύθεν ο πελάτης για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη σύμβαση, ανεξαρτήτως του εάν όντως ασκεί το δικαίωμα αυτό. Συνεπώς, ο παρέχων υπηρεσίες προβαίνει στην παροχή των υπηρεσιών εφόσον αυτή καθιστά δυνατή στον πελάτη τη χρήση των εν λόγω υπηρεσιών, με αποτέλεσμα η ύπαρξη της ανωτέρω άμεσης σχέσης

να μην επηρεάζεται από το γεγονός ότι ο πελάτης δεν άσκησε το συγκεκριμένο δικαίωμα (απόφαση της 11ης Ιουνίου 2020, Vodafone Portugal, C-43/19, EU:C:2020:465, σκέψη 32 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

18 Συναφώς, επισημαίνεται ότι, όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, το προκαθορισμένο ποσό που εισπράττει μια επιχείρηση σε περίπτωση πρόωρης καταγγελίας από τον πελάτη της, ή για λόγο που οφείλεται στον πελάτη της, σύμβασης παροχής υπηρεσιών ορισμένης διάρκειας, ποσό το οποίο αντιστοιχεί στο ποσό που θα εισέπραττε η επιχείρηση κατά την περίοδο αυτή εάν δεν είχε μεσολαβήσει η καταγγελία, πρέπει να θεωρηθεί αμοιβή για παροχή υπηρεσιών εξ επαχθούς αιτίας, υποκείμενη ως εκ τούτου στον ΦΠΑ, έστω και αν η καταγγελία αυτή συνεπάγεται, μεταξύ άλλων, την απενεργοποίηση των υπηρεσιών που προβλέπονται από την εν λόγω σύμβαση, όταν επέρχεται πριν από το πέρας της συμφωνηθείσας περιόδου (πρβλ. απόφαση της 11ης Ιουνίου 2020, Vodafone Portugal, C-43/19, EU:C:2020:465, σκέψη 33 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

19 Η ίδια εκτίμηση ισχύει, κατά μείζονα λόγο, σε περίπτωση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, στο πλαίσιο της οποίας ο πάροχος είχε αρχίσει την παροχή των σχετικών υπηρεσιών και ήταν διατεθειμένος να τις ολοκληρώσει έναντι του συμβατικώς συμφωνηθέντος ποσού.

20 Πράγματι, αφενός, η αντιπαροχή για το καταβλητέο από τον αποδέκτη των υπηρεσιών ποσό συνίσταται στο δικαίωμα του τελευταίου να αποδεχθεί την εκπλήρωση, εκ μέρους του παρέχοντος τις υπηρεσίες, των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη σύμβαση παροχής υπηρεσιών, έστω και αν ο αποδέκτης δεν επιθυμεί πλέον να ασκήσει το δικαίωμα αυτό για λόγο που οφείλεται στον ίδιο (πρβλ. απόφαση της 11ης Ιουνίου 2020, Vodafone Portugal, C-43/19, EU:C:2020:465, σκέψη 35).

21 Σε περίπτωση όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, ο παρέχων τις υπηρεσίες όχι μόνον έδωσε στον αποδέκτη τη δυνατότητα να κάνει χρήση των υπηρεσιών, κατά την έννοια της νομολογίας που παρατίθεται στη σκέψη 17 της παρούσας απόφασης, αλλά, καθόσον είχε ήδη αρχίσει τις συμφωνηθείσες εργασίες, παρέσχε πράγματι μέρος των υπηρεσιών, ενώ ήταν διατεθειμένος να τις ολοκληρώσει.

22 Αφετέρου, για την εφαρμογή του κοινού συστήματος ΦΠΑ, πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη η οικονομική και εμπορική πραγματικότητα της επίμαχης πράξης (πρβλ. απόφαση της 11ης Ιουνίου 2020, Vodafone Portugal, C-43/19, EU:C:2020:465, σκέψη 40 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, στο πλαίσιο μιας οικονομικής προσέγγισης, το ποσό που οφείλεται κατ' εφαρμογήν του άρθρου 1168, παράγραφος 1, του ABGB όχι μόνον αντικατοπτρίζει τη συμβατικώς συμφωνηθείσα αμοιβή για τις επίμαχες υπηρεσίες, αφαιρουμένων των εξοικονομούμενων ποσών, κατά τρόπο ώστε να υφίσταται άμεση σχέση μεταξύ του επίμαχου στην υπόθεση της κύριας δίκης ποσού και της παρεχόμενης υπηρεσίας, αλλά διασφαλίζει επίσης στον παρέχοντα τις υπηρεσίες μια ελάχιστη συμβατική αμοιβή.

23 Η ερμηνεία που παρατίθεται στη σκέψη 18 της παρούσας απόφασης δεν αναιρείται από το επιχείρημα ότι, όπως έκρινε το Δικαστήριο με την απόφαση της 18ης Ιουλίου 2007, Société thermale d'Eugénie-les-Bains (C-277/05, EU:C:2007:440), όσον αφορά τον αρραβώνα για την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη παρέχων υπηρεσίες λόγω της ακύρωσης κράτησης από πελάτη, θα έπρεπε, εν προκειμένω, να συναχθεί το συμπέρασμα ότι το συμβατικώς προβλεπόμενο ποσό συνιστά κατ' αποκοπήν αποζημίωση για τη ζημία που υπέστη ο παρέχων τις υπηρεσίες λόγω της καταγγελίας της σύμβασης από τον αποδέκτη των υπηρεσιών.

24 Πράγματι, η κατάσταση επί της οποίας κλήθηκε το Δικαστήριο να αποφανθεί με την απόφαση της 18ης Ιουλίου 2007, Société thermale d'Eugénie-les-Bains (C-277/05, EU:C:2007:440), δεν ήταν ανάλογη ή παρεμφερής με την επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης. Με την απόφαση αυτή, το Δικαστήριο έκρινε, ειδικότερα, ότι δεν υπήρχε άμεση σχέση μεταξύ της παρεχόμενης υπηρεσίας και της λαμβανόμενης αντιπαροχής, δεδομένου ότι η κράτηση του δωματίου δεν συνιστά αυτοτελή και εξατομικευμένη παροχή υπηρεσιών. Επιπλέον, έκρινε ότι ο αρραβώνας αποτελεί, σε περίπτωση όπως η επίμαχη στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η εν λόγω απόφαση, κατ' αποκοπήν αποζημίωση για την αποκατάσταση της ζημίας του υπέστη ο παρέχων την υπηρεσία κατόπιν της υπαναχώρησης του πελάτη και ότι, επομένως, δεν συνιστά αμοιβή για την παροχή της υπηρεσίας αυτής.

25 Αντιθέτως, εν προκειμένω, υφίσταται πράγματι εξατομικευμένη παροχή υπηρεσιών, ο δε παρέχων τις υπηρεσίες είχε άλλωστε αρχίσει τις συμφωνηθείσες εργασίες, τις οποίες ήταν διατεθειμένος να εκτελέσει στο σύνολό τους προκειμένου να ολοκληρώσει το συμφωνηθέν έργο. Εάν αυτό δεν συνέβη, ήταν επειδή ο αποδέκτης των υπηρεσιών δεν επιθυμούσε πλέον να χρησιμοποιήσει τις υπηρεσίες του συγκεκριμένου παρόχου για λόγους που δεν αφορούσαν τον τελευταίο. Επιπλέον, το ποσό που οφείλεται στον παρέχοντα τις υπηρεσίες αντιστοιχεί σε εκείνο που είχε συμβατικώς συμφωνηθεί για την εκπλήρωση της παροχής, αφαιρουμένων των ποσών που εξοικονομήθηκαν λόγω της μη υλοποίησης του έργου. Επομένως, το ποσό αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί ως κατ' αποκοπήν αποζημίωση για την αποκατάσταση προκληθείσας ζημίας.

26 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, στο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 2 παράγραφος 1, στοιχείο γ', της οδηγίας ΦΠΑ έχει την έννοια ότι το συμβατικώς οφειλόμενο ποσό κατόπιν καταγγελίας εγκύρως συναφθείσας σύμβασης παροχής υπηρεσιών από τον αποδέκτη των υπηρεσιών αυτών, οι οποίες υπόκεινται στον ΦΠΑ και τις οποίες ο πάροχος είχε αρχίσει να παρέχει και ήταν διατεθειμένος να ολοκληρώσει, πρέπει να θεωρηθεί αμοιβή για παροχή υπηρεσιών εξ επαχθούς αιτίας, κατά την έννοια της οδηγίας ΦΠΑ.

Επί των δικαστικών εξόδων

27 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (έβδομο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της οδηγίας 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας,

έχει την έννοια ότι:

το συμβατικώς οφειλόμενο ποσό κατόπιν καταγγελίας εγκύρως συναφθείσας σύμβασης παροχής υπηρεσιών από τον αποδέκτη των υπηρεσιών αυτών, οι οποίες υπόκεινται στον φόρο προστιθέμενης αξίας και τις οποίες ο πάροχος είχε αρχίσει να παρέχει και ήταν διατεθειμένος να ολοκληρώσει, πρέπει να θεωρηθεί αμοιβή για παροχή υπηρεσιών εξ επαχθούς αιτίας, κατά την έννοια της οδηγίας 2006/112.

(υπογραφές)